Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Головна причина нещасть нашої нації – брак націоналізму.
Микола МІХНОВСЬКИЙ

16 (642)
20 КВІТНЯ
2017 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Ірина Галаса * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ “Ідея Банк” МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ПОЧАТИ З СЕБЕ

Все тече – все змінюється… Минув і Великдень. Щоправда, народні обранці з будівлі під куполом свято собі продовжили. Аж на місяць. Аякже, перетрудилися бідолашні. Хоч весь електорат став до праці. Треба ж якось виживати. Зрештою, прибрати сміття, що накопичилось за святкові дні. А його, незважаючи на передвеликодні толоки, чомусь не меншає.

Та й як його може бути менше, коли оце із сусідом спостеріг таку картину: чималенька компанія з малими дітьми відпочивала на природі побіля Бистриці. Веселились, співали, палили вогнище. Покидаючи місце бенкетування, зібрали сміття, пляшки у чималий пакет і… занесли його в кущі. На наше обурення, чому не забирають непотріб із собою, вони аж образились, мовляв, «а вам какоє дєло?». Та почувши, що й інші сторонні люди обурюються таким ставленням до природи, компанія змушена була ретируватися зі своїм сміттям. Щоправда, з наріканням, мовляв, викинемо в іншому місці. І згадалось: чисто не там, де прибирають, а там, де не смітять.

А й справді. В Івано-Франківську на березі Бистриці Солотвинської побіч вулиці Галицької поважна будівельна компанія, як свідчить яскрава реклама, споруджує новий центр мікрорайону «Пасічна». Будинки тут справді імпозантні й привабливі. Щоб їх звести, сюди щодня потужні вантажівки привозять сотні тонн будівельних матеріалів і вивозять ґрунт і щебінь із котлованів. У суху погоду це ще нічого, а в дощ усе болото з будмайданчиків вантажівки виносять на Галицьку, розмазуючи по асфальту на кілометри. А подібних будов в обласному центрі не один десяток.

Хіба цього не бачать забудівники, міська влада? А в Європі, куди ми так прагнемо, при виїзді з будь-якого будівельного майданчика встановлені спеціально обладнані ванни, наповнені гравієм і водою. Проїжджаючи ними, колеса автівок очищаються від болота і на асфальт воно не потрапляє. Таким способом ще за радянщини користувалися німецькі, угорські, польські будівельники в часи прокладання газопроводів. Але наші чомусь застосувати такий елементарний спосіб захисту доріг від забруднення не беруться: чи-то не знають, чи-то соромляться. Як на мене, це мала б бути вимога у дозволі на ведення будівельних робіт. Це ж елементарно. Але чомусь не робиться.

Зрештою, як і дуже тупо беруться за роздільне сортування сміття. Матеріально зацікавити людей, як це було в давніші часи, коли вартість скляної пляшки рівнялась вартості хлібини, нині не вдасться. Але починати потрібно, бодай із роздачі мешканцям різнокольорових пакетів для скла, ПЕТтари, паперу, мокрих відходів. А ще із встановлення на майданчиках для сміття відповідних контейнерів. І потужної навчально-інформаційної кампанії, починаючи від дитсадка, школи та інших навчальних закладів і до трудових колективів, де працюють батьки. І не берімо приклад з лінивих депутатів. Працюймо, бо, як стверджував класик, лиш праця єдина з неволі нас вирве.

І чомусь на згадку приходять рядки Володимира Сосюри: «Навколо радости так мало! / Який у чорта днів бадьор, / Коли ми крила поламали / У леті марному до зор…» А може, лет наш і не марний…

Богдан ВІВЧАР

ЖИТТЯ СПІЛЬНОТ

ДОПОМОГА ОТГ

Новоутворені об’єднані територіальні громади в області отримують методичну допомогу в галузях економічного розвитку, фінансів, охорони здоров’я та культури.

Про це повідомив директор Центру розвитку місцевого самоврядування Руслан Панасюк.

За його словами, робоча група, що складається з представників обласної влади й експертного середовища, надає практичні рекомендації ОТГ зі стимулювання місцевої економіки, а також управління наявними ресурсами.

Ця допомога надається за графіком виїзних зустрічей із представниками ОТГ.

Виїзні наради вже було проведено в Більшівцівській, Витвицькій, Космацькій і Тлумацькій об’єднаних територіальних громадах.

Руслан Панасюк переконаний, що такі зустрічі можуть стати імпульсом для подальшого розвитку ОТГ.

ВІЙСЬКО

СОКОЛИ В НЕБІ

На аеродромі в Коломиї розпочалися тренувальні польоти військової авіації.

Про це повідомляє повітряне командування «Захід».

«На базі авіаційних комендатур Повітряного командування «Захід» на аеродромах в Луцьку та Коломиї розпочато льотно-методичні збори. Заходи проводяться з метою вдосконалення навичок льотного складу», – інформують військові.

НАПЕРЕДОДНІ

ГОТУЄМОСЬ ДО ФЕСТИВАЛЮ

Міжнародний гуцульський фестиваль – це фольклорно-етнографічний захід, який проходить щорічно в одному з міст Гуцульщини. У 2017 році втретє гостей зустріне Коломийщина.

Гуцульський фестиваль існує з часів української Незалежності й цьогоріч він пройде на Прикарпатті в с. Королівка. Метою проведення Міжнародного гуцульського фестивалю є розвиток і популяризація традиційних видів народного мистецтва, звичаїв, обрядів етнічної групи гуцулів-українців, підвищення соціального й мистецького статусу автентичного фольклору, виявлення самобутніх творчих колективів, окремих виконавців і майстрів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтв, інформує Коломийська райдержадміністрація.

У Коломиї відбулася нарада стосовно організації та проведення XXIV Міжнародного гуцульського фестивалю, в якій взяли участь голова райдержадміністрації Любомир Глушков та керівники структурних підрозділів райдержадміністрації та міськради. Були запрошені голова Всеукраїнського товариства «Гуцульщини» Дмитро Стефлюк, представники ОТГ району, Королівський сільський голова Іван Мігащук, завідувач відділення «Гуцульщина» Науково-дослідного інституту українознавства Іван Зеленчук, директор Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття Ярослава Ткачук.

Під час зустрічі обговорили організаційні питання, критерії оцінювання виступів і склад журі фестивалю, залучення до співучасті у фестивалі Коломиї та ОТГ, виготовлення фестивальної атрибутики, запрошення та прийом делеґацій, проведення належного рекламно-інформаційного висвітлення та інше.

Фестивальний захід заплановано провести 11–13 серпня в с. Королівка. У програмі традиційно відбудеться представлення культури, життя і побуту гуцулів, майстер-класи, реалізація сільгосппродукції, сувенірів з метою популяризації традиційних видів народного мистецтва, звичаїв, обрядів етнічної групи гуцулів-українців.

В рамках фестивалю планується провести XX Міжнародну науково-практичну конференцію для обговорення проблемних питань.

Нагадаємо, минулий Міжнародний гуцульський фестиваль провели на Рахівщині.

Н. К.

СОЦІАЛКА

КАРТКА ФРАНКІВЦЯ: КОМУ І ДЛЯ ЧОГО

Невдовзі запрацює «картка франківця». Відповідне положення затвердили на засіданні виконкому.

Запровадження «картки франківця» дозволить соціально незахищеним громадянам міста отримати дисконтні знижки на основні продукти харчування. Спершу скористатися знижками можна буде у трьох соціальних магазинах по вул. Бельведерській, 53, Симоненка, 6 і Тролейбусній, 2б.

Як пояснює заступник міського голови Богдан Білик, знижка стосуватиметься основних продуктів харчування. «Місцеві виробники погодилися знизити ціни на певні продукти для власників карток. Спершу ці знижки надали харкосмакова фабрика, хлібокомбінат, залізнична пекарня, м’ясокомбінат, кондитерська фірма «Ласощі», Івано-Франківський комбінат хлібопродуктів. Різниця в ціні коливатиметься від 5 до 20 відсотків», – пояснив Богдан Білик.

Міський голова Руслан Марцінків зауважив, що створити такі соціальні картки спонукає фінансове зубожіння громади. У перспективі плануємо залучити аптеки, щоб люди могли придбати дешевші ліки, а також використовувати картку як «електронний квиток» у громадському транспорті. Також будемо працювати над розширенням списку підприємців і збільшенням асортименту продуктів», – пояснив міський голова.

В рамках першої хвилі проекту картки обіцяють роздати близько семи тисячам франківців. Списки формують у департаменті соцполітики на основі власного реєстру й відомостей пенсійного фонду.

Н. К.

ДИВИСЬ В КОРІНЬ

ВПЛИВ РЕВІЗІЇ НА ЦІНИ

Під час перевірки франківські аптеки знизили ціни на 20 відсотків.

Через велику кількість скарг у Івано-Франківську створили комісію, що перевіряла ціни в аптеках, що орендують комунальні приміщення.

Найбільше орендують приміщення комунальної власності фірми «Іва-Фарм» та «Аптечний склад». Зокрема, 31 відсоток аптек знаходяться у пологовому будинку, лікарні по вулиці Чорновола та міській лікарні по Мазепи.

Заступник міського голови Олексій Кайда зазначив, що під час перевірки ціни на ліки знизилися на 10–20 відсотків.

«Міська рада повинна не допустити, аби в аптеках, які орендують приміщення в комунальних закладах, ціни на медикаменти були вищими, ніж деінде. Навпаки – вартість основних препаратів тут має бути нижчою. Такою є політика міста і вони контролюватимуться відповідною комісією. По-друге, плануємо саме в цих аптеках першочергово ввести в дію “картку франківця”», – наголосив міський голова Руслан Марцінків.

ДУХОВНЕ

ОСВЯТИЛИ МОНАСТИРСЬКИЙ ЦЕНТР

У монастирській і парафіяльній спільноті Святих Кирила і Методія в Крихівцях освятили монастирський центр Святого папи Івана Павла II.

Освячення після Божественної Літургії здійснив митрополит Володимир Війтишин.

Після святкової великодньої відправи священики й віряни пішли до центру. Митрополит здійснив чин освячення нового дому. Перед виходом на освячення о. Йосафат Бойко подякував митрополитові й священикам, а також всім вірним за їхню працю і молитву. Розділяючи цю радість, ми дякуємо Богові за всі дари, якими Він наділив нас протягом цих трьох років зведення центру, за всіх, хто думкою, добрим словом чи фінансово нам допоміг створити цей шедевр, наголосив отець.

СХІД І ЗАХІД – РАЗОМ

ДІТИ З ВОЛНОВАХИ СВЯТКУВАЛИ ВЕЛИКДЕНЬ

Діти з Волноваського району в час Великодніх свят відвідали Івано-Франківськ.

На зустріч із делеґацією завітав міський голова Руслан Марцінків. Він наголосив, що подібні відвідини вкотре доводять, що для дружби не існує кордонів ані офіційних, ані умовних.

За ці кілька днів у родинах діти заходу і сходу зуміли порозумітись, тому прощаються хто зі щирим сміхом, а хтось навіть зі сльозами на очах. І, спостерігаючи за ними, бачиш, що Україна – єдина. Це як великий квітник, де весь цвіт різний, але вкупі створює неперевершену картину, сказав міський голова.

АНОНС

Івано-Франківські міське та обласне об’єднання
ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка

ДЗВОНИТЬ ДЗВОНОМ ДЕНЬ ВЕЛИКОДНІЙ

Дорогі краяни та гості міста, запрошуємо вас на Великодні забави у НД «Просвіта», які відбудуться 23 квітня о 15.00.

Веселий день нам настав –
Ісус Христос із гробу встав,
А ми ся веселимо, гаївки си зачнемо…

ПОРАДИ ЗНАВЦЯ

БЕЗ ВІЗ, ТА НЕ БЕЗ ПРАВИЛ:

ЯК ПРАЦЮВАТИМЕ НА ПРАКТИЦІ БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ З ЄВРОСОЮЗОМ

(Поч. в № 15)

МІФ ПРО «ДОВІДКИ З БАНКУ»

Останній пункт із переліку умов перетину кордону – про фінансову спроможність.

Знову ж таки, ця умова діє і зараз, за візового режиму. Так само, як діятиме за безвізу. Але чомусь людям до вподоби міф про те, що на кордон доведеться везти банківські виписки, довідки з роботи, дані про нерухомість чи будь-що інше на підтвердження фінансового стану.

Міф набув такої популярності, що навіть грузинське МЗС включило цю вимогу... до переліку порад для співвітчизників до початку дії безвізу! Плакати з такою вимогою (серед інших пунктів, звісно) нині розклеєні у вагонах тбіліського метро.

Хоч у ЄС наполягають: це неправда. Такої вимоги немає в офіційному описі правил безвізу для Грузії, який поширює Єврокомісія. І, звісно ж, її немає у прикордонному кодексі ЄС.

Вона порушує головний принцип: прикордонники не вимагають документів, які турист не бере у поїздку (а довідку з банку не візьме жоден притомний подорожуючий).

Тим більше нонсенсом є думка про те, що когось цікавитиме довідка про вашу нерухомість. Нагадаємо, цей пункт прикордонних правил стосується того, що у вас мають бути в наявності кошти для проживання. Очевидно, що нерухомість на це не впливає.

Автор цих рядків має підстави вважати, що цей пункт не буде підставою для масових перевірок за безвізу. Випадки, коли на кордоні ЄС просять показати готівку, нині є поодинокими; досвід Молдови, де безвіз діє вже три роки, свідчить, що для наших сусідів це також не стало помітною проблемою.

Але для цілковитої впевненості – розберімось, які варіанти дає нам законодавство ЄС. Кодекс дає подорожуючому кілька опцій:

1) готівкові кошти (але майже ніхто в ЄС не возить значні суми готівкою),

2) тревел-чеки (застарілий та неактуальний варіант),

3) сплачене проживання та квитки,

4) фінансові ґарантії сторони, яка запрошує,

5) кредитні картки.

Власне, останнім пунктом можна обмежитися.

Ми живемо у XXI столітті, і для європейців не секрет, що кредитки нині є головним механізмом зберігання і витрачання коштів. За досвідом, у тих рідкісних випадках, коли на кордоні питають про кошти, достатньо пред'явити картку міжнародних платіжних систем.

І, звичайно ж, радимо все ж мати на ній кошти або достатній кредитний ліміт, адже у конфліктних випадках вас можуть попросити зателефонувати на гарячу лінію банку та перевірити баланс. І цього – достатньо.

А про довідки – забудьте.

«ТА НІ, НІЩО НЕ ЗМІНИТЬСЯ!»

Складно сказати, звідки походять міфи про «той самий пакет документів, тільки тепер – на кордоні», адже вони не мають зв'язку з реальністю.

Можливо, до їхнього поширення доклали зусиль і закордонні «друзі». Мабуть, маємо завдячувати також власному бажанню «знайти зраду» там, де її немає. Імовірно, «додало перцю» й те, що українців надто часто обманювали у питаннях безвізу, а тому і зараз віри немає – принаймні, щодо заяв політиків.

Але тут ідеться не про обіцянки, а про законодавство. До того ж – про законодавство ЄС, яке нашвидкуруч не зміниш.

Тому є підстави стверджувати: більшість чуток про те, що «безвіз не справжній» і «ніщо не зміниться», є відверто неправдивими.

Так, у перші місяці будуть певні проблеми й перегини. Так, точно будуть ускладнення на наземному кордоні, передусім з Польщею (адже там і нині пункти пропуску перевантажені). Так, до людей з порожнім паспортом будуть ставитися з більшою підозрою і частіше проситимуть показати бронювання, квитки та інші документи...

Але вже після першої подорожі й першого штампу паспорт стає не порожнім.

Єдине, що несе реальну загрозу, – це недотримання правил нами, громадянами України. І в разі, якщо за півроку ми почуємо про масові порушення «правила 90 днів» чи про «вояжі» нелеґальних заробітчан – тоді Україна дійсно матиме проблеми з безвізом. Але це – інша історія, яка, сподіваємося, так і не стане реальністю.

Сергій СИДОРЕНКО,
редактор «Європейської правди»

НА ТОМУ СТОЮ

ПРО КОРУПЦІЮ І НЕ ЛИШЕ...

Впродовж десяти – п'ятнадцяти років ми постійно чуємо з уст державних діячів, політиків, журналістів, різноманітних «експертів» слова: «корупція, корупція, корупція». Говорять, що вона руйнує економіку, доводить до бідності народ, є загрозою існування держави. Це все є гіркою правдою. Керівники європейських (і не лише європейських) держав втомилися від закликів до Президента, Уряду почати реальну боротьбу з корупцією в Україні. Та віз і нині там. Бо що таке «корупція»? Це спосіб надшвидкого збагачення певної частини суспільства за рахунок народу за участі керівників держави, державних установ від найнижчого щабля до найвищої влади.

За роки Незалежності в Україні створено потужний прошарок багатіїв, не кажучи про десятки олігархів, що надбали мільярдні статки. І це все на тлі технологічної відсталості України у всіх галузях господарства, на тлі величезної енергоємності. Награбовані в народу кошти виведені в офшори, а не вкладені в модернізацію народного господарства.

Електронне декларування статків чиновників засвідчило їхні надбагатства, накопичені не виробничою чи бізнесовою діяльністю, а причетністю до влади, тобто отримані корупційним шляхом. І що? А поки ніщо. Створені антикорупційні органи, що повинні швидко реаґувати на отриману інформацію, мовчать. Затримання керівника фіскальної служби Р. Насірова перетворилося на фарс, який сполохав світ. Але багато з нас задавали собі запитання, чи це була ініціатива НАБУ, чи це зроблено з подачі Президента? Адже про махінації Насірова говорив у присутності голови Уряду В. Гройсмана не лише Михеїл Саакашвілі, а й інші публічні особи. Але В. Гройсман чинив, як той гоголівський поміщик з «Мертвих душ» – створював усе нові й нові структури, які імітували бурхливу діяльність. Але корупція і хабарництво від цього не зменшилися.

Ба більше – «глашатай» за долю люду, такий як народний депутат, голова Радикальної партії Олег Ляшко задекларував майже мільйон в іноземній валюті, й ніхто ще не запитав його, звідки вони у нього взялися. І більшість «декларантів» знають, що їм нічого не буде, бо ніхто не може поставити одне просте запитання й почути відповідь про походження їхніх нечуваних багатств. Звідки?

Те ж саме стосується походження суддів, прокурорів, керівників каральних органів, які повинні судити чи викривати природу корупції.

Рік тому я спитав директора департаменту Львівської обласної адміністрації про його місячну зарплату і у відповідь почув, що вона дорівнює 2000 гривень. Тоді я жартома сказав, що його можна судити без суду і слідства, бо, можливо, лише один його підпис може коштувати набагато більше ніж розмір його платні.

Щоправда, зарплати керівника НАК «Нафтогаз України» або ПАТ «Укргазвидобування», визначені Урядом, становлять розмір зарплати справжнього професора університету протягом 30–15 років його роботи. Чи і тут також не заховані витоки корупції у вищій школі та байдужість якоїсь частини доцентів і професорів до рівня знань своїх студентів?

До корупції відносять і те, що хворий платить якісь гроші лікарю. Але чи можна це відносити до корупції, коли лікар, а ще лікар-хірург повертає людині життя, а отримує зарплату не набагато більшу від зарплати санітарки. У всіх країнах, де існує страхова медицина, хворого не лише лікують безкоштовно, а й за ліки, за післяопераційне обстеження хворому платити не доводиться. У нас за чвертьстоліття так і не спромоглися перейти на пенсійне страхування і страхову медицину.

Найбільш корумпованими були (а може, і є сьогодні) керівники енергоємної сфери України, де формувалися нечувані корупційні кошти, що створили базу для надзбагачення наших олігархів. Почалося це при Президентові Кучмі й продовжувалося при всіх наступних Президентах. Нинішня енергоємна стратегія, представлена головою Уряду В. Гройсманом у лютому цього року, є не стратегією, а планом латання енергоємних дірок. Чому це так? В цій стратегії не розглядаються питання зменшення енерговитрат шляхом переходу на нові сучасні технології у всіх галузях господарювання, так , як це було реалізовано в країнах ЄС ще в 1971 році й триває донині. В справжній стратегії повинен бути розрахований енергоємний баланс потреб і реальних можливостей держави, її надр. Коштів у держави завжди бракує, а у нашій державі поготів. Тому повинні би закладатися умови залучення приватного капіталу (власного і зарубіжного) в розвідку й розробку власних родовищ нафти, газу, вугілля, а ще в більшій мірі в інтенсивне збільшення енергоємності з нетрадиційних, відновлювальних джерел – вітру, сонця, тепла Землі, біохімічних ресурсів енергоємності. Тут в України є величезні можливості. Якщо в потужних промислово розвинених держав, таких, як Німеччина, Великобританія, Південно-Африканська республіка, США, навіть Туреччина обсяг отриманої енергії з відновлюваних джерел сягає 20 і більше відсотків, то у нас лише декілька відсотків. Тому цю проблему не вирішити без кардинальної зміни податкової системи, яка би зробила вигідним для капіталу вкладати кошти в розвиток енергоємності України. Мусили би в програмі раз і назавжди були вирішені проблеми залежності України у цій сфері від Росії, від вугілля з окупованих територій.

Проблему ліквідації корупції або її істотного зменшення не вирішити без суттєвої зміни правил господарювання, без усунення клану олігархів від влади.

Похідними від корупції є надвисокі ціни за газ, електрику, воду для населення, нечуване знецінення гривні. Але це окрема тема для окремого аналізу. Рано чи пізно нинішній владі й олігархам, керівникам банків доведеться за це відповідати.

Само собою в Україні ніщо не зміниться. Треба знайти спосіб заміни нинішньої влади, бо інакше може справдитися план Путіна про саморуйнування нашої держави.

Роман ЯРЕМІЙЧУК,
доктор технічних наук, професор, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка

ОСВІТА І ПРАКТИКА

РОБОТА ДЛЯ ВИПУСКНИКА

Заручившись підтримкою департаменту освіти, науки та молодіжної політики облдержадміністрації, «Карітас» спільно з Івано-Франківським міським, Коломийським і Калуським районними центрами зайнятості провели три круглих столи з роботодавцями на тему: «Створи робоче місце – підтримай випускників ПТНЗ, які перебувають у складних життєвих обставинах».

«Хочемо подякувати «Карітасу» за проведену роботу, бо налагодження горизонтальних зв'язків між роботодавцями і навчальними закладами – це насправді важливо, – наголосив директор департаменту освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації Віктор Кімакович. – Сьогоднішній захід є дуже потрібним і корисним для налагодження співпраці між учнями ПТНЗ й роботодавцями».

«Ми в рамках проекту, який впроваджуємо з благословення митрополита Володимира Війтишина, допомагаємо дітям, які перебувають у кризових умовах – з неповних родин, сиротам. Захід, який відбувається сьогодні, покликаний сприяти налагодженню зв'язків молоді з роботодавцями з метою навчання і працевлаштування, супроводу у їхній майбутній діяльності», – розповідає отець Володимир Чорній, директор Благодійного фонду «Карітас Івано-Франківськ УГКЦ».

Як стверджують роботодавці, вони зацікавлені у хороших фахівцях, особливо робітничих професій. «Ми, звичайно, підтримуємо молодь, яка потребує працевлаштування. Навчаємо тих, хто насправді цього хоче, як можна заробити кошти своїми знаннями, вміннями, – ділиться Юлія Острая з клубу здоров'я і краси «Тренд». – Головне – бажання вчитися й працювати».

На майстер-класах, які відбувалися під час зустрічі молоді й роботодавців у «Карітасі», можна було ближче ознайомитися з різними професіями. «Я прийшла поділитися своїми знаннями й представити свої практичні вміння роботодавцям, розповісти про перукарське мистецтво, – розповідає студентка-перукар Вікторія. – Адже воно допомагає робити світ кращим. Головне любити свою професію, хотіти працювати, а робота – завжди знайдеться».

Наталія ПАЛІЙ

ПІЗНАТИ ПРАВДУ

ШЛЯХИ БОЛЮ І БОРОТЬБИ

Меморіальний комплекс «Дем'янів Лаз» спільно з Комунальним підприємством «Пам'ять» і сенатом факультету історії, політології та міжнародних відносин Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника провели екскурсійну поїздку місцями масових поховань жертв сталінських репресій 1939–1941 рр. Метою було зацікавити студентів історичного факультету проблемою становища західноукраїнських земель у складі СРСР та провести паралелі з сучасними подіями на сході України.

Відправним пунктом став Меморіальний сквер в Івано-Франківську, оскільки це одне з місць, яке береже пам'ять про людей, які віддали своє життя за майбутнє України. Раніше на цій території знаходилось кладовище, на якому ховали відомих жителів міста. У 80-их роках минулого століття радянська влада перетворила це місце у Театральний сквер. Тоді більшість могил знищили.

В кінці 1989 р. на території скверу історико-просвітницьке товариство «Меморіал» провело розкопки, в ході яких виявлено 269 людських останків (з них 228 чоловіків та 39 жінок). Це були розстріляні у Станіславській тюрмі та у відділенні НКВД (сучасна вул. І. Франка). Після нападу Німеччини 22 червня 1941 р. Червона армія відступила з наших земель, а місцеві жителі отримали доступ до тюрми і відділку НКВД. Люди йшли туди, щоб отримати бодай якісь відомості про своїх родичів, які були заарештовані радянською владою. Тоді вони побачили всю суть комуністичної політики: подвір'я тюрми було встелене понівеченими тілами.

На початку 1990 р. були відновлені й могили січових стрільців, які в ході Першої світової війни стали на захист українських земель у боротьбі з Російською імперію. На території скверу встановлений символічний хрест воякам УПА. Там знаходяться і могили Героїв Незалежної України – Романа Гурика та воїнів, які загинули, захищаючи східні кордони нашої держави. Отож у Меморіальному сквері поєднались різні періоди історії України.

Наступним місцем, яке відвідали учасники поїздки, був Меморіальний комплекс «Дем'янів Лаз». У вересні 1989 р. в цьому урочищі були проведені розкопки, під час яких знайдено 524 людських останки – жертви сталінського терору. Протягом 1939–1941 рр. на західноукраїнських землях радянська влада запровадила жорстокий терор, знищуючи будь-які вияви інакодумства, зокрема членів ОУН, «Просвіти», Союзу українок, «Січі», «Пласту», українську інтеліґенцію та священнослужителів. На момент нападу Німеччини на СССР тюрми були переповнені в'язнями. Не маючи змоги та й наміру їх евакуювати, радянська репресивна машина всіх заарештованих розстріляла. Одним із таємних поховань жертв і став Дем'янів лаз.

Зараз територія Меморіального комплексу складається з Хресної дороги (якою, відомо, 1941 р. возили в'язнів на розстріл), каплиці-дзвіниці, музею та могил, в яких, за християнською традицією, перепоховали знайдені останки. Це місце стало символом пам'яті жертв сталінських репресій 1939–1941 рр.

Наступним пунктом поїздки було с-ще Єзупіль, в якому з 1944 по 1956 рік знаходилась в'язниця Жовтневого районного відділу НКВД. Студенти-історики мали змогу побувати в підвальних приміщеннях цієї в'язниці, в яких катували арештованих. У 2014 р. на території поблизу тюрми було виявлено 225 людських останків, у тому числі 54 дитячих.

Студенти побували також у криївці УПА, що знаходиться поблизу с. Клубівці Тисменицького району. Саме тут 13 березня 1951 р. загинуло восьмеро повстанців, які не здалися ворогові. Надзвичайно важливо, що молоді люди мали можливість відчути, яким нелегким було життя повстанців, усвідомити, в яких умовах боролися за волю наші попередники.

Учасники екскурсії відвідали центр реабілітації воїнів АТО – «Бандерівський схрон». Засновником цього проекту є Ігор Чернецький, який і розповів про реалії війни на сході України та про необхідність реабілітації її учасників після повернення додому.

Узагальнюючи, можна сказати, в якому б місці ми не зупинялись, всюди тісно переплелися події минулого і сучасного. І всі вони засвідчують, якою ціною дісталась воля.

Анна ЧОРНІЙ,
старший науковий співробітник МК «Дем'янів Лаз»

ОСОБЛИВА ДУМКА

ПОДАРУЙТЕ ГЕНІЯМ НАДІЮ

В Івано-Франківській дитячій музичній школі № 1 ім. М. Лисенка з 31 березня по 2 квітня проходив VIII Всеукраїнський конкурс юних виконавців імені Миколи Лисенка, в якому брали участь учні спеціалізованих мистецьких навчальних закладів України. Переможців визначали в трьох номінаціях: «Фортепіано», «Струнно-смичкові інструменти», «Сольний спів». Виконавську майстерність учасників оцінювало компетентне висококваліфіковане журі, у складі якого були провідні спеціалісти в галузі музичного мистецтва – заслужені артисти, заслужені діячі, які є викладачами Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, Київської національної музичної академії ім. П. Чайковського, Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, а також наші викладачі інституту культури і мистецтв. Була присутня і представник родини композитора Миколи Віталійовича Лисенка – кандидат мистецтвознавства Ольга Лисенко.

Конкурс проводився у два тури. Найбільше учасників було серед піаністів, і після першого туру, на якому було зіграно три твори, частину учасників «відсіяли». Можливо, висококваліфіковане журі не знає, що за участь у конкурсі кожної дитини батьки сплатили благодійний внесок у сумі 220 гривень. Голова журі дуже делікатно сповістив результати першого туру, додавши фразу: «Вважайте, що ми помилилися». Пане професоре, Ви не помилилися, Ви – прислужилися тим, хто Вас запросив. Дехто з організаторів конкурсу є вже пенсіонерами, але вперше за всю свою педагогічну діяльність підготували своїх конкурсантів і їх треба було відзначити. Та попри все, можна було вислухати програму всіх дітей до кінця, оскільки вони посилено готувалися і прийшли цілими родинами!

Пане голово, Ви музикант, яким пишається Україна, мені прикро це говорити, але Вас просто використали в своїх цілях. Як нам, педагогам, після таких діянь дивитися в очі своїм учням, їхнім батькам, які ще й гроші заплатили, щоб Ви травмували їх? Чому Ви не дали шанс дітям проявити себе наступного дня? Чому такі умови – п'ять творів, можливо достатньо трьох, або й двох. Багато зусиль доклали учні та педагоги, адже ми займалися і по вихідних, бо уроку замало для такого обсягу творів. Діти могли цей час використати для себе, для того, щоб просто побути дітьми, оскільки в загальноосвітніх школах вони надзвичайно перевантажені!

Щиро дякую кожному своєму учневі і їхнім батькам за те, що вони ще й мають час ходити у музичну школу, а ті, що зробили конкурсну програму, – генії! Але Ви так легко обрізали їм крила. Викладаючи у школі фортепіано та вокал, можу порівняти, скільки зусиль потрібно для вивчення інструментальних творів, а скільки для голосу. Хочу зауважити, що вокалісти і скрипалі всіх своїх учасників слухали і у другому турі. Така оказія сталася тільки у піаністів. Колись наші предки говорили: «Аби дитина вміла співати і танцювати, а робити вона все навчиться!» У цьому вислові закладена велика мудрість, бо дітей виховували через емоційне сприйняття. Чи Ви хоч уявляєте, з якими емоціями конкурсанти пішли додому, і як нам, педагогам, надалі працювати з учнями й батьками, щоб переконати взяти участь у подібних дійствах? Ця травма може супроводжувати їх ціле життя. Дітям для їхнього розвитку потрібно більше позитивних емоцій.

На конкурсі у 2015 р. (цього року вперше отримав статус Всеукраїнського), коли окремих дітей-вокалістів не допустили до другого туру, а серед них і мою вихованку, я відкрито висловила свої претензії журі й запропонувала переголосувати, щоб усіх дітей допустити до другого туру. Дякую, що дослухалися, а ще більше була подивована, коли моїй учениці дали диплом за «найкраще виконання акапельного твору», але ж вона співала його в першому турі. Отже, спочатку викинули, а потім спам'ятались. У такий спосіб, шановна самозакохана професуро, ви топчете дитячі душі!

Згадаю також нещодавний обласний конкурс піаністів «Юний віртуоз», який проходив у нашому місті. Після кожної вікової категорії оголошували переможців, і голова журі перед усіма акцентувала увагу на недоліках конкурсантів. Хочу запитати великих музикантів: чи знаєте ви, що з 1 вересня цього року в нас нові правила. Акцентування недоліків – це конфіденційна інформація, яка стосується лише вчителя, дитини та батьків, і не повинна озвучуватись на зборах. Люди з високим званням і досі живуть, дотримуючись законів ще Радянського Союзу, коли українське вважалося ворожим і забороненим. І боляче чути тепер від голови комісії, що фортепіанна обробка української пісні – це не є професійна музика.

Хочу зауважити, що цей твір є у репетуарі відомих піаністів. Як можна так зневажливо ставитись до сучасних українських композиторів і до української пісні? Хіба ж не досягнув Микола Лисенко, який є основоположником української класичної музики, вершин професійної майстерності, черпаючи наснагу в глибинах фольклору? Чи не інтонації українських пісень чуємо в його численних композиціях, що є взірцями композиторського вміння та окрасою репетуару провідних виконавців? І це дозволяють собі говорити заслужені діячі культури України в той час, коли порушується мовне питання на радіо і телебаченні, коли ми боремося, щоб в Україні кульутра була українською?

Дуже шкода, що відгомін тих часів дає про себе знати зараз, коли ми вже стільки років маємо свою державу. Це один із яскравих прикладів, що вас потрібно замінити новими кадрами, бо маєте старомодне мислення. Ця ж комісія порадила більше спілкуватися з викладачами училища, якщо готуємо конкурсантів. Це як розуміти, що ви не довчили викладачів музичних шкіл (а багато з них має таку ж консерваторську освіту) у стінах музичного училища? Чи думали ви, що ці слова чують батьки та учні? Відповідь мені підказала викладачка однієї зі шкіл міста: «А наш директор відкрито заявляє, мовляв, хочете мати місце на конкурсі, то зазделегідь консультуйтеся у членів комісії». Це ще один вид бізнесу?

Пригадую, минулі роки на обласний конкурс ім. В. Барвінського привозили літнього віку професора зі Львова, ще й наголошували, що це дуже велика честь для нас, що буде присутній такий корифей музики. Та краще б він зі своєю честю взагалі не їхав, бо півконкурсу спав з «підхрапом», а півконкурсу голосно розмовляв. У цих умовах діти мали грати, а слухачі уважно слухати.

Кілька років тому в нашій школі відбувався відкритий конкурс гри на народних інструментах. Народні й заслужені виконавці були членами журі. Послухали дітей, оголосили результати конкурсу і тих конкурсанів, які мають брати участь у гала-концерті. Наступного дня викладач приходить зі своєю ученицею, яка принесла костюм, бандуру, рідні й близькі прийшли підтримати юний талант, а їх чекає сюрприз: у гала-концерті участі не берете, бо вже не є лауреатом. Як за ніч могли змінитися результати? Викладачеві чемно пояснили: «У вас дві учениці зайняли призове місце, а це забагато, може, ще хтось теж заслуговує?» Можете уявити стан педагога і які слова потрібно було знайти для дитини й батьків, щоб зняти стресову ситуацію. І це роблять свої, бо народним і заслуженим головне взяти гонорари.

Мої вихованці є переможцями багатьох конкурсів, у тому числі Всеукраїнських і Міжнародних. У 2015 р. на Всеукраїнському конкурсі «Нові імена» у Києві за добре підготовлену вихованку мене, єдиного педагога України, було відзначено спеціальним дипломом. Я написала це про себе не для того, щоб возвеличитися, а щоб уточнити, що здобутки є, і я маю право висловити свою думку.

Тепер є багато Інтернет-конкурсів, на які не потрібно їхати, а просто відсилаєш відео. Мої учні брали участь у цих змаганнях, де членами журі були представники двадцяти країн. Приємно, що дають декілька перших, других і третіх місць, а слабші отримують дипломи. А чому наші митці тримаються стандартів? Я б запропонувала проводити не конкурси (бо на рівні підсвідомості бажаємо, щоб хтось виступив гірше, адже переможець має бути кращим) а фестивалі, де учасники будуть в однакових умовах. Членами журі пропоную брати не професорів, а студентів консерваторій, інститутів, училищ, які завдяки своєму творчому мисленню зуміють оцінити кожну дитину й нагородити дипломами «за артистичність», «за сценічну витримку», «за технічну майстерність», «за найкраще виконання кантиленного твору» і т. ин. В такий спосіб ми подаруємо дітям надію і гарний настрій, а батьки будуть пишатися своїми геніями.

Зорина ВАЛІХНОВСЬКА,
кандидат мистецтвознавства, просвітянка, м. Івано-Франківськ

P. S. Якщо ми хочемо, щоб у нашій державі був лад, то потрібно навчитися не обманювати себе самих і не продавати свої душі.

ДОЛЯ

ІВАН ПАВЛИКІВСЬКИЙ:
ХТОСЬ МУСИТЬ ЦЕ РОБИТИ — АДЖЕ ТАМ НАША ІСТОРІЯ

Ось так коротко 82-річний Іван Павликівський говорить про справу, якій віддав майже 30 років свого життя: розкопати місця масових поховань жертв політичних репресій комуністичного режиму. Господь Бог, за словами пана Івана, дав йому інтуїцію для вдалих пошуків та обдарував здатністю до передбачень, тому він уперто копав навіть тоді, коли багато зачинателів покинули це заняття. І земля, роками затоптувана, а подекуди заросла старезними деревами, саме йому відкривала таємниці героїчної загибелі нескорених українських патріотів.

...Найперше, що помічаєш в оселі Івана Павликівського – це прапори: синьо-жовтий, червоно-чорний та білий з емблемою «Меморіалу» (громадська організація, яка займається збереженням пам'яті стосовно політичних репресій в УРСР у XX столітті). Патріотом Іван Юрійович ріс змалку. У рідному селі Іваниківка, де він народився 22 грудня 1934 року, прикладів любові до Батьківщини та самопожертви заради неї було вдосталь. Батько був січовим стрільцем, який ще в роки Першої світової отримав бойову срібну медаль за збитий німецький літак. На подвір'ї Павликівських розташовувалось три, а в старшої сестри Марії – дві криївки вояків УПА; середуща сестра Анна була зв'язковою. Загалом на 1950 рік у боротьбі з більшовицькими окупантами загинуло 183 хлопці з Іваниківки, серед них – 13 тільки з родини пана Івана по батьковій лінії. У бою поліг його старший брат Василь. А сам Іван носив «штафети», а бувало, й зброю повстанцям, і чотири рази був на допитах в НКВД (вперше його, десятирічного хлопчика, побили за те, що приколов на кашкет український тризуб).

Кілька разів сім'ї Павликівських вдавалося уникнути виселення, та у 1950 році їх як «пособніков бандеровцев» комуністична влада відправила в Сибір. 15-річного Івана завезли в тайгу працювати на лісоповалі. Через кілька місяців він утік звідти і добрався до Комсомольська-на-Амурі. Там закінчив ремісниче училище, працював до завершення десятирічного заслання. Додому Іван Павликівський повернувся 1960 року, але «вороги народу» не були потрібні радянській владі. Його батьків не прописували три роки, а сам пан Іван п'ять місяців обббивав пороги різних служб і органів. «Не прописаний – нема роботи, а вже як прописався, то зразу ж взяли мене фрезерувальником в експериментальний цех «Промприладу». – згадує Іван Юрійович. – На другий же день запізнався я з Федором Ковтуном, який мав зв'язок з підпільною УГКЦ і на довгі роки став моїм вірним товаришем й однодумцем. Саме від нього дізнався про підпільну греко-католицьку семінарію в Дорі, яку вів о. Косило. Федь мене познайомив з владикою Павлом Василиком; коли він ще був священиком, я відвідував підпільні відправи в Гостеві й Надорожній. Це все утверджувало в мені віру, що Україна стане самостійною державою». А ось як про цю сторінку життя пана Івана говорить один із засновників обласного товариства «Меморіал» Степан Каспрук: «Він брав участь у поверненні до лона УГКЦ понад 60 храмів. То були непрості часи. Ми їздили по всій області, в деяких селах нас навіть били, та це нас не зупиняло. Іван Павликівський з кількома однодумцями, без перебільшення, відвойовували церкви».

У вересні 1989 року, коли розпочалися розкопки у Дем'яновому лазу на околиці Івано-Франківська, Іван Павликівський одним із перших узявся за лопату. Працювати в розритих екскаваторами траншеях доводилося до сьомого поту, робота не для слабкодухих. «З кожним днем ми виявляли все більше і більше людських останків, – пригадує пан Іван. – І це при тому, що нам бракувало людей: у Дем'яновім лазу працювали не лише активісти «Меморіалу», а також кілька жителів села Пасічна. Але незабаром до нас приєдналися десятки добровольців із навколишніх сіл. Незважаючи на протидію влади, ми вперто працювали, метр за метром, сантиметр за сантиметром наближаючись до істини. З кожним днем робота просувалася все швидше, адже люди набували досвіду археологічних розкопок. При цьому, звісно, зростала і кількість вийнятих на поверхню останків: судмедексперти не встигали оформляти відповідні документи, які засвідчували результати наших розкопок... Працювали ми до жовтня 1989 року, розкопавши три могили. З останньої дістали останки 108 осіб. До речі, серед розстріляних були і жінки, і навіть немовлята: кати забирали свої жертви разом з немовлятами... Загалом ми знайшли останки 524 людей». Після перших розкопок спалося важко, зі свідомості ні вдень, ні вночі не зникали страшні картини. Іван Юрійович зізнається: «Раніше і під багнетом не поліз би в яму – гнітюче це заняття. Але я чітко усвідомив: хтось мусить це робити, бо там – наша історія, наші герої, яких треба знати поіменно і належним чином вшанувати».

«Іван Павликівський – активний учасник, ініціатор багатьох розкопок у нашій області. У своєму, меморіалівському, середовищі ми його називали «двигуном», адже він був рушієм багатьох розкопок», – розповідає директор Музею визвольних змагань Прикарпатського краю Ярослав Коретчук. Неодноразово Іван Павликівський «діставав правду з-під землі» і на рідній Богородчанщині. Пригадує, як розкопував поблизу урочища Малиновище. «Дуже тяжка справа стояла переді мною, – зазначає він. – Я знав, що в Богрівці 27 липня 1944 року загинув шпиталь. В село поїхав сам, не маючи ні транспорту, ні бриґади. Коли зайшов у сільську раду, показав свій дозвіл на розкопки. Тоді мене дуже привітно прийняла Марія Матисьщак, тамтешня учителька і голова сільської ради. Вона мені розказала усе те, що їй переказували (пані Марія 1946 року народження, її тато Василь Князевич того ж року загинув, так що вона з мамою переховувались по Карпатських селах і з великим трудом вижили). Коли шпиталь наблизився до села Богрівка, її тато зустрів їх, спинив і попередив, щоб не йшли до Яблуньки, тому що в Солотвині уже були москалі, й справив на Малиновисько. Князевич думав так буде краще, але сталось по-іншому, тому що на одному з коней був зрадник, досвідчений чекіст... Важко встановити всі подробиці тієї події, однак точно відомо, що шпиталь ще не добрався до Богрівки, як туди вже зранку приїхало сім мотоциклів і два танки.

Світлана АНДРІЙЧУК,
випускниця школи журналістики Івано-Франківської ОО НСЖУ

(Закінчення буде)

ЗНАЙ НАШИХ!

ЩОБ ЗБЕРЕГТИ НАРОДНУ ПІСНЮ

В обідню пору кожної неділі всі, хто любить українську народну пісню, прикипаємо до Першого національного каналу. У цей час транслюється Всеукраїнська музична програма «Фольк-music» з метою зберегти нашу народну пісню для поколінь, щоб її співала і молодь. Отож спершу виконують її хори, гурти, ансамблі з цілої України на ту мелодію, яка збереглася і дійшла до нас через століття. Потім пісню виконують молоді виконавці в сучасній обробці. Тому захоплюються цією програмою і старші, і молоді.

Після проведення відбору фольклорний гурт «Пшеничне перевесло» обласної організації «Жіноча громада» дочекався, коли і його запросять на цю телевізійну програму. Учасниці старанно готувалися до такої події. Шліфували пісню «Ой, жалю мій, жалю». Добирали костюми з різних реґіонів області: гуцульські, бойківські, лемківські, з Опілля.

Та й їхали ми з подарунками для музею студії. Окрім короваю на вишитому рушнику з написом «Фольклорний гурт «Пшеничне перевесло» м. Івано-Франківськ, 2017 рік», які випекли й вишили його учасниці, музею було подаровано родинне дерево з мельхіору. Адже програма живить весь наш український рід духовно, її творці стараються. І щоб вона була цікавою, змістовною і приносила людям радість і задоволення.

З нашим гуртом часто виступають діти і внуки учасниць. Тож до Києва приїхав і внук Євдокії Кудли Назар Мандич, який разом зі своїм вчителем ЗОШ № 16 Іваном Тхориком підготував сувенір – символічний скрипковий ключ із трояндою, а з бабусею – картину і великодню композицію. А маленька Анастасія Сапіжак з бабусею Ромою вишили бісером великодній рушничок та ще запросили колектив цієї найбільш рейтинґової програми на відпочинок до свого туристичного комплексу «Близнюки», що у Ворохті.

Вражень від виступу у програмі та перебування у телецентрі Першого національного чимало. Близьке знайомство зі знімальною групою, творчим колективом і самою Оксаною Пекун. І, звичайно, світлина на згадку. Поїздці сприяв міський голова Івано-Франківська Руслан Марцінків, який любить українські народні пісні, танці та всіляко підтримує нашу культуру.

Михайлина БОДНАР

ЕКОЛОГІЯ

ДОБРА ТРАДИЦІЯ ОРЕЛЕЦЬКИХ ШКОЛЯРІВ

У кожному населеному пункті Снятинського району проходить акція «За чисте довкілля», в яку включились і дорослі, й учні шкіл.

Доброю і давньою справою стало у нашій школі кожної весни висаджувати рідкісні породи дерев і кущів, продовжувати традицію випускників 1981 року щодо засаджування «Алеї випускників», якій минуло 35 весен.

Цьогорічні випускники разом зі своїми батьками і класним керівником Уляною Немиш вирішили висадити на алеї кущі бузку. З цим вчинком привітав їх директор школи Мирослав Харук, який зазначив, що і їхні батьки у свій час брали участь у посадці дерев «Алеї випускників», зокрема Ольга Драганюк, Ганна Равлюк, Юлія Лепчук, Леся Зеленко, Тетяна Левко, Михайло Федюк, Уляна Немиш.

Кущі біля каплички у школі посадили Степан і Юрій Тимофійчуки, Валентин Федюк, Тарас Равлюк, Діана Зеленко, Марія Левко, Ріта Драганюк і Павло Лазаренко.

Хай нові насадження тішать односельців і ростуть на добру згадку про випускників 2017 року і в честь 75-ліття УПА.

Марина КІЦУЛ,
вчитель Орелецької ЗОШ I–II ступенів

МУЗЕЇ

СВІДЧЕННЯ УВАГИ І ПОВАГИ

В Івано-Франківському державному історико-меморіальному музеї Олекси Довбуша відкрилася виставка з колекції академіка Володимира Грабовецького. На ній – Великодні послання церковних владик, святочні листівки, адресовані академіку, знаному історику – Володимирові Грабовецькому, картини відомих українських художників на сакральні теми.

Особливе враження справляє картина художника М. Фіґоля «Сім слів Спасителя на Хресті» та естамп художника Р. Пащина (Галич) із зображенням Ісуса Христа в терновому вінку.

Свідченням пошанування Володимира Грабовецького церковними владиками є їхні адресні послання вченому. Зокрема, владики Володимира Війтишина та багатьох інших. Адресовані В. Грабовецькому святочні листівки від державних та громадських діячів.

Змістовності виставці надають картина «Історичні зустрічі володарів Церкви» із зображенням папи Івана XXIII та патріарха Йосифа Сліпого, портрети Андрея Шептицького та блаженних мучеників Григорія Хомишина, Симеона Лукача та Івана Слезюка – покровителів Івано-Франківської єпархії. У центрі – репродукція ікони «Ісус Христос підноситься на небо». Усі ці матеріали засвідчують духовність академіка Володимира Грабовецького як прихожанина.

Юрій СРАЙЧУК,
директор Івано-Франківського обласного історико-меморіального музею Олекси Довбуша

ЛІТЦЕХ

ПОГЛЯД НЕБАЙДУЖИХ

Вже стало традицією в Коломийському навчально-науковому інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, який очолює кандидат історичних наук Юрій Плекан, проведення творчих вечорів, презентації книжок, зустрічей з літераторами. Ось і нещодавно відбулося знайомство з членом НСПУ, автором багатьох книжок Іваном Війтенком. Огляд творчості поета, уродженця Коршева на Коломийщині, лауреата премій імені Леся Гринюка та імені Тараса Мельничука, зробила завідувачка Коломийської міської дитячої бібліотеки № 3 Віра Тороватова – авторка досліджень поетичного світу краян Василя Рябого, Аделі Григорук, Володимира Франкевича та інших літераторів.

На пізнавальну зустріч прийшли студенти, які читали вірші гостя, та учні міської школи № 2 з учителькою, поетесою Анелею Ремшею, їх запросила на спілкування кандидат філологічних наук, просвітянка Галина Волощук. А ще мали слово члени НСПУ, просвітяни – кандидат філологічних наук Микола Васильчук, поети Ярослав Ясінський та Василь Рябий, завідувачка бібліотеки інституту Галина Гнатюк.

Поет Іван Війтенко подякував за аналіз його творів, який так потрібний для розвитку майстерності. Такі зустрічі, вважає голова Коломийської «Просвіти» Василь Глаголюк, дають користь не тільки для письменника, але й для шанувальників його творчості.

Василь МИХАЙЛОВИЧ,
просвітянин

SOS

ЖАЛО ДОБРОВІЛЬНОЇ СМЕРТІ

Наркоманія – одна з найважливіших проблем нинішнього століття. Що це за хвороба? Які причини її виникнення? Як не потрапити в її тенети?

Зараз нараховується більше 1 млрд. наркоманів. Ця проблема хвилює політиків, соціологів, медиків, педагогів, батьків. З цією проблемою пов'язують зростання злочинності, транспортних подій, насилля в родинах.

Наркоманія – велика трагедія сьогодення.

В обласній бібліотеці для юнацтва відбувся шок-урок «SOS: наркотик – жало добровільної смерті» в рамках засідання молодіжного об'єднання «Творимо милосердя разом». Лікар-нарколог Івано-Франківського обласного наркологічного диспансеру Наталія Мельник представила медіапрезентацію «Наркоманія – дорога в безодню», в якій було викладено основні відомості про наркотичні речовини, механізми розвитку звикання до них, описано клінічні прояви різних видів наркоманії, їхніх ускладнень. Подано характеристику соціального і психологічного розладу особистості й відзначено тісний зв'язок зі СНІДом.

Гості зустрічі – учні 8-В класу СЗОШ № 5 отримали відповіді на запитання, які виникли під час спілкування з лікарем.

До уваги присутніх була представлена розгорнута книжково-ілюстративна виставка «Це небезпечно... Чому?».

Н. К.

ВАРТО ЗНАТИ

ХОЛОДИЛЬНИК НЕ ДЛЯ ВСЬОГО

8 ПРОДУКТІВ, ЯКІ НЕ МОЖНА ТРИМАТИ У ХОЛОДИЛЬНИКУ

Більшість людей вважає, що холодильник – найкращий спосіб для збереження усіх корисних властивостей їжі.

Але деякі продукти втрачають свій смак і швидше псуються у холоді, пише «The Daily Mail».

Вони можуть чорніти і втрачати не тільки привабливий вигляд, а й ставати шкідливими для вживання.

Оглядачка видання Софі Хаслет пропонує огляд 8 продуктів, які не можна тримати у холодильнику.

Помідори

Холодне повітря спиняє процес дозрівання помідорів. З холодильника вони не так смакуватимуть. Температура також змінює їхню текстуру, роблячи м'якшими.

Найкраще тримати помідори у захищеному від сонця місці десь на кухонній поверхні.

Картопля

Зберігання картоплі у холодильнику перетворює крохмаль у цукор швидше, тому під час приготування вона може розварюватися й мати специфічний присмак.

Найкраще тримати її у паперових пакетах у прохолодному місці.

Хліб

Переконання, що в холодильнику хліб довше залишається свіжим – хибне.

Хліб дійсно буде зберігатися довше, але холодна температура призведе до того, що він швидше стане жорстким і втратить свої поживні властивості.

Банани

Банани – тропічні фрукти, тому найкраще вони існують у теплих температурах. Зберігання в холодильнику припиняє процес їхнього дозрівання, а надмірно холодне повітря може спричинити почорніння його шкірки та появу присмаку.

Кавуни

При кімнатній температурі кавуни мають більше антиоксидантів, ніж ті, що зберігаються у холодильнику. Вони можуть краще смакувати охолодженими, але для здоров'я корисніше з'їсти кавун одразу після покупки.

Базилік

Більшість людей зберігає трави на полицях дверцят холодильника. Дослідження ж показують, що це шкодить.

Холодний базилік не тільки швидше зів'яне, а й поглине усі сторонні запахи з холодильника. Ідеальний спосіб зберігання трав – у склянці з водою, як квіти.

Кава

Щоб кава мала свіжий, сильний та багатогранний аромат, потрібно терміново витягти її з холодильника. Там вона вбирає запахи інших продуктів.

Зберігати каву можна у прохолодному, захищеному від світла місці, наприклад у кухонній шафці.

Продукти з металевих ємностей

Національна служба охорони здоров'я Великої Британії забороняє тримати відкриті металеві посудини, наприклад із овочами чи бобами, у холодильнику.

Метал може окислитися і потрапити у їжу. Продукти варто одразу перекласти до скляних чи пластикових контейнерів.

СПРОБУЙТЕ

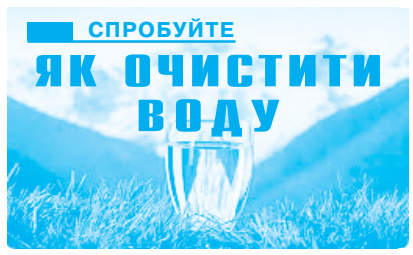

Ми не розповідатимем, наскільки важлива для організму вода. Це ви й без нас знаєте. Просто поділимось корисними порадами, які допоможуть очистити воду в домашніх умовах.

Відстоювання

Наливаємо воду в відкриту посудину й залишаємо на 6–7 годин (умовно на ніч). За перші 3–4 години з води випаруються летючі домішки, а солі важких елементів осядуть на дно за наступні 2–3 години. Опісля переливаємо воду в іншу посудину, залишивши приблизно 1/6 частину – це вода з осадом.

Кремніювання

Очистити воду можна, наситивши її кремнієм, який не лише має чудові бактерицидні властивості, а й робить воду дуже смачною. Звичайно ж, кремніювання дещо нагадує процес «заряду» води через телевізор, але він дійсно позбавляє рідину зайвих домішок.

Заморожування

Це найпростіший спосіб позбавити її від солей важких металів. Поставте посудину з водою в морозильну камеру на кілька годин. Вгорі утвориться крижана скоринка – це домішки важких металів. Видаліть її, а залишок перелийте в іншу посудину й залиште на ніч у морозильній камері.

ПАМ'ЯТАЙТЕ

ПРАВИЛА ЖИТТЯ

1. Правило взаємності
Перш ніж судити помилки інших, зверніть увагу на себе. У того, хто кидається брудом, не можуть бути чисті руки.

2. Правило навчання
Кожна людина, яку ми зустрічаємо, потенційно здатна нас чогось навчити.

3. Правило верхньої дороги
Ми переходимо на більш високий рівень, коли починаємо поводитися з іншими краще, ніж вони поводяться з нами.

4. Правило бумеранґа
Коли ми допомагаємо іншим, ми допомагаємо самим собі.

5. Правило молотка
Ніколи не використовуйте молоток, щоб убити комара на чолі співрозмовника.

6. Правило обміну
Замість того, щоб ставити інших на місце, ми повинні поставити себе на їхнє місце.

7. Правило болю
Ображена людина сама завдає образи іншим.

8. Правило харизми
Люди проявляють інтерес до людини, яка цікавиться ними.

9. Правило 10-ти балів
Віра в найкращі якості людей зазвичай змушує їх проявляти свої найкращі якості.

10. Правило ситуації
Ніколи не допускайте, щоб ситуація значила для вас більше, ніж стосунки.

11. Правило Івана
Коли в Івана проблеми з усіма, зазвичай головною проблемою є сам Іван.

12. Правило доступності
Легкість у відносинах із собою допомагає іншим почуватися вільно з нами.

13. Правило окопу
Коли готуєшся до бою, викопай для себе такий окоп, щоб у ньому вмістився друг.

14. Правило землеробства
Усі взаємовідносини можна й потрібно культивувати.

15. Правило співробітництва
Спільна робота підвищує імовірність спільної перемоги.

16. Правило терпіння
Подорожувати з іншими завжди повільніше, ніж подорожувати одному. Хочеш їти далеко – їдіть разом, хочеш їти швидко – їди один.

17. Правило двох сторін однієї медалі
Справжня перевірка взаємин полягає не тільки в тому, наскільки ми вірні друзям, коли вони зазнають невдачі, але і в тому, як сильно ми радіємо, коли вони досягають успіху.

18. Правило симпатії
За рівних умов люди будуть прагнути працювати з тими, хто їм подобається; за нерівних умов вони все одно будуть це робити.

СПОРТ

ВИПЕРЕДИЛИ ВСІХ

Перед Великоднем відбувся 7-ий Київський міжнародний півмарафон. У ньому взяли участь кілька тисяч спортсменів з усіх континентів (крім Австралії). Погода сприяла учасникам. Тільки зранку було прохолодно і вітряно, але після 10-го кілометра сонечко підняло настрій і спортсменам, і вболівальникам, яких були тисячі по всій трасі.

Учасники змагалися на дистанціях 21, 10, 5, 2 км, 1000, 500, 100 м, а також в естафетах. Паралельно проводився чемпіонат України з півмарафонського бігу.

Як завжди, успішно виступили іванофранківці Ігор Костюк і Василь Кричун, які змагалися на дистанції 21 км. Ігор Костюк виборов третє місце, а Василь Кричун – перше, з відривом у 14 хвилин від найближчого суперника.

Переможці отримали нагороди від організаторів змагань, а також подарунки від спонсорів.

Н. К.